

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาเรื่อง การนำเสนอประเด็นของสมรักษ์ คำสิงห์ ในหนังสือพิมพ์ จะใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์โดยการวิเคราะห์วาทกรรมที่ใช้ในการรายงานข่าว และการวิเคราะห์ถึงภาพต่าง ๆ ของสมรักษ์ คำสิงห์ที่ปรากฏทางหนังสือพิมพ์

ลักษณะของแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

แหล่งข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อหนังสือพิมพ์ที่พิมพ์เผยแพร่ระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม - 19 สิงหาคม 2539 รวมระยะเวลาในการศึกษา 15 วัน ในรูปแบบการนำเสนอข่าวหน้าหนึ่ง และข่าวที่ต่อเนื่องจากข่าวหน้าหนึ่ง ตลอดจนการรายงานในรูปแบบอื่น ๆ อาทิ เช่น บทความ บทบรรณาธิการ สกู๊ปพิเศษ คอลัมน์ประจำ ภาพ คำบรรยายภาพ และการ์ตูน โดยผู้วิจัยได้เจาะจงเลือกหนังสือพิมพ์ ที่มีแนวเนื้อหาแตกต่างกันค่อนข้างชัดเจนคือ

หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวการเมือง	(มติชน)
หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวเจ้าใจผู้อ่าน	(ไทยรัฐ)
หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวธุรกิจ	(กรุงเทพธุรกิจ)

หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวการเมือง เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นหนักในเรื่องราวของข่าวการเมือง เป็นประเด็นหลัก มีการนำเสนอในรูปแบบของข่าว วิเคราะห์ข่าว และบทความทางด้านการเมือง ผู้วิจัยได้เลือกหนังสือพิมพ์มติชน เป็นหนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวการเมือง

หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวเจ้าใจผู้อ่าน เป็นหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวแนวเจ้าใจผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านสนใจใคร่ติดตาม จึงมีผลต่อการเขียนคล้ายการเขียนนวนิยาย มีการเสนอเป็นฉาก

เป็นตอน ตามกระแสข่าวที่อยู่ในความสนใจของประชาชน กล่าวคือหากข่าวใดกำลังเป็นที่สนใจของประชาชน หนังสือพิมพ์แนวนั้นก็จะให้ความสนใจกับข่าวนั้นเป็นพิเศษ ผู้วิจัยเลือกให้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวเข้าใจผู้อ่าน

หนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวธุรกิจ เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นหนัก ในเรื่องราวของข่าวเศรษฐกิจ ดังนั้นการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แนวนี้นจึงเป็นการจับประเด็นข่าวเศรษฐกิจ และการเงิน เป็นหลัก ผู้วิจัยเลือกให้หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เป็นหนังสือพิมพ์เนื้อหาแนวธุรกิจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ จะเก็บรวบรวมตามช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษา คือตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม - 19 สิงหาคม 2539 ข้อมูลที่เก็บจะเป็นข้อมูลที่เผยแพร่ประเด็นของสมรักษ์ คำสิงห์ดังนี้

หนังสือพิมพ์มติชน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ที่ออกจำหน่ายระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม - 19 สิงหาคม 2539 โดยจะเก็บรวบรวมจากข่าวที่นำเสนอในหน้าหนึ่ง และข่าวที่ต่อเนื่องจากข่าวหน้าหนึ่ง บทความ บทบรรณาธิการ สกู๊ปพิเศษ คอลัมน์ประจำ ภาพและคำบรรยาย และการ์ตูน ตลอดจนการรายงานในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย

หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัย คือหนังสือพิมพ์ที่ออกจำหน่ายระหว่างวันที่ 5 สิงหาคม - 19 สิงหาคม 2539 รวมระยะเวลาในการศึกษา 15 วัน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกำหนดช่วงเวลาคือ ช่วงที่ประเด็นข่าวสมรักษ์ คำสิงห์ ยังคงมีความสำคัญ และเป็นประเด็นสาธารณะในระดับที่น่าสนใจ ซึ่งมีผลต่อการสร้างภาพ ให้แก่สมรักษ์ คำสิงห์ ที่ค่อนข้างชัดเจนดังต่อไปนี้

วันที่ 5 สิงหาคม 2539 เป็นวันที่สมรักษ์ คำสิงห์ชนะการแข่งขันได้รับเหรียญทอง และเป็นวันประวัติศาสตร์ของการเข้าร่วมแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ที่ประเทศไทยได้รับเหรียญทองเหรียญแรก ความสำเร็จของสมรักษ์ คำสิงห์เป็นที่กล่าวขวัญถึงอย่างกว้างขวางมาก ในวันที่ 5 สิงหาคม และตลอดเรื่อยมา ประเด็นข่าวสมรักษ์ คำสิงห์ยังคงได้รับความสนใจจากผู้อ่านทั่วไป หนังสือพิมพ์ก็

ได้ทำหน้าที่รายงานข่าวสารแก่ผู้อ่านมาโดยตลอดเช่นกัน นับจากวันที่ 5 สิงหาคม เรื่อยมา ในวันที่ 6 และ วันที่ 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 15 - 16 - 17 จนถึงวันที่ 18 สิงหาคม 2539

วันที่ 18 สิงหาคม 2539 เป็นวันที่สมรักษ์ คำสิงห์เดินทางกลับบ้านเกิด จ. ชอนแก่น ซึ่งทางจังหวัดได้จัดพิธีต้อนรับอย่างยิ่งใหญ่ โดยที่สื่อมวลชนก็ได้ให้ความสำคัญกับข่าวการเดินทางกลับบ้านเกิดของเขาในครั้งนี้เป็นอย่างมาก และได้รายงานต่อผู้อ่าน ในวันที่ 19 สิงหาคม 2539 แต่ภายหลังจากวันที่ 19 สิงหาคม 2539 กระแสข่าวสมรักษ์ ก็เริ่มจางลง คงเหลือแต่การรายงานการเดินทางสายเพื่อรับรางวัลในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลายหน่วยงานมอบให้ ผู้วิจัยจึงตัดช่วงศึกษาถึงวันที่ 19 สิงหาคม 2539 เท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์วาทกรรม ที่ปรากฏถึงผู้รับผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อค้นหาว่ามีวาทกรรมเกี่ยวกับเรื่องใดบ้างที่สื่อหนังสือพิมพ์ใช้ ในการถ่ายทอด และการเล่าเรื่องในการสร้างภาพความเป็นจริงของสมรักษ์ คำสิงห์ โดยผู้วิจัยจะตีความข้อมูลให้เข้ากับกรอบแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับปัญหาคำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์การวิเคราะห์ออกเป็น 2 ช่วงคือ

1. วิเคราะห์การนำเสนอเนื้อหาในประเด็นข่าวสมรักษ์ คำสิงห์
2. วิเคราะห์ภาพของสมรักษ์ คำสิงห์ที่ปรากฏทางหนังสือพิมพ์

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอโดยวิธีการเขียนบรรยายถึงเนื้อหา และวาทกรรมในการเล่าเรื่องของสมรักษ์ คำสิงห์ที่หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ชื่อฉบับมีวิธีการใช้และลีลาที่แตกต่างกันออกไปดังนี้

1. กระบวนการเลือกรับรู้ ตีความ เลือกสรร และกลวิธีการสร้างภาพความเป็นจริง แบ่งการนำเสนอตามแนวหนังสือพิมพ์

2. ลักษณะภาพที่สร้างแตกต่างกัน แบ่งการนำเสนอตามแนวหนังสือพิมพ์